

Uredništvo in tiskovnica priredila
2007 S. Lawrence Ave.
Office of Publications
2007 South Lawrence Ave.
Telephone, Rockwell 2994

Subscription \$6.00 Yearly
STEV.—NUMBER 282
Chicago, Ill., četrtek, 3. decembra (Dec. 3), 1931.
Entered as second-class matter January 28, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1102, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

SPANJA SKUPŠČINA KONČALA S SVOJIM DELOM

Sestavila je ustavo in določila datum za izvolitev predsednika. Sedanjí kabinet bo odstopil 12. decembra.

Madrid, 2. dec. — Narodna skupščina je sinoči končala s sestavljenjem konstitucije za špansko republiko. To nalogo je prevzela po volitvah v juniju, pri katerih se je ljudstvo izreklo proti monarhiji.

Ustava bo z velikimi ceremonijami sprejeta 10. decembra, ko bo skupščina izvolila predsednika, dva dni pozneje pa bo sedanja vlada, ki je ustanovila republiko in jo vodila akoci prve meseca revolucije, odstopila svojo oblast in prvi predsednik z izključnimi ustavnimi pravicami bo odločil, kdo bo v duhu sprejete konstitucije vodil aktivno delo v življenju republike.

Mobilizacija kitajskih čel
Kitajsko vojaštvo pričelo prodirati proti Tsitsihar

Sanga, 2. dec. — Poročila, ki so dospela iz Harbina, javljajo nov spopad med kitajskim in japonskim vojaštvom južozapadno od Hailuna, Mandžurija. Ne potrjene vesti se glase, da so Japonci utrpeli večje izgube.

SENATOR BORAH PRIPOROČA RAZOROŽITEV

Pravi, da morajo ljudske mase pritisniti na vlade ter jih prisiliti na omejitve izdatkov za oboroževanje

Washington, D. C. — (FP) — Senator William Borah, načelnik senatnega komiteja za zunanje zadeve, je v svojem govoru v radio omenil ekonomsko depresijo in brezposelnost ter nedavni mirni upor v britski vojni mornarici kot dokaz, da morajo državni občutiti bič ljudske nejevolje na svojih hrbtih, da se jih tako prisili na razorožitev.

Govoril je o razorožitvi in o razorožitvi, ki jo je predlagal v svojem govoru v radio omenil ekonomsko depresijo in brezposelnost ter nedavni mirni upor v britski vojni mornarici kot dokaz, da morajo državni občutiti bič ljudske nejevolje na svojih hrbtih, da se jih tako prisili na razorožitev.

Okrepljen diktator v Nemčiji
Brueningova vlada bo lahko zvišala carinske postavke na svojo pest

Berlin, 2. dec. — Diktatorična oblast kancelarja Brueninga je bila spet povečana, ko je predsednik Hindenburg večeraj pisal novo zaslino naredbi, ki pooblašča vlado, da lahko vodi trgovinska pogajanja in zviša carinske postavke na višino, ki se ji vidi potrebna, brez sankcije parlamenta.

ANTIFAŠISTI DOBILI DVA LETI ZAPORA

Obsojen je bil na obtožbo, da je hujskal na izgrede ob priliki Grandijevega obiska v Philadelphiji

Philadelphia, Pa. — (FP) — Orlando Spartaco, 22-letni fant, je bil obsojen na dve leti zapora, ker je vzkliknil: "Proč z Mussolinijem in fašizmom!" na dan, ko je Dino Grandi, italijanski zunanji minister paradiral po mestnih ulicah.

Specifična obtožba proti Spartacu je bila, da je podžigal in hujskal na izgrede, čeprav ni prišlo do nemirov in ni bil storjen nikak napad na Grandijevo življenje. Edino par ljudi je protestiralo proti aretaciji mladega antifašista.

Kriminalno postopanje proti bankirju
Chicago. — John H. Bain, čegar dvanajst bank je zaprio vrata zadnje poletje, je bil te dni s svojim sinom in zetom vred obtožen poverbe in sleparij. Mladí Bain in zet sta bila pridržana v zaporu, dokler ne položita po \$10,000 kavejce, stari Bain je pa v bolnišnici. Njegova kavejca znaša \$25,000.

Zaposlenost padla v oktobru
Washington, D. C., 2. dec. — Zaposlenost v Združenih državah se je znižala za 2.7% v mesecu oktobru v primeri s prejšnjim mesecem. To pokazuje statistika, ki jo je večeraj objavil zvezni biro za delavsko statistiko. V istem mesecu je tudi skupna izplačana mezda padla za 0.9%.

LIGA NARODOV IN POLOŽAJ V MANDŽURIJI

Japonsko-kitajski konflikt bi bil izravnava, ako bi Liga razumela situacijo, pravi Ireland

Philadelphia, Pa. — (FP) — Alleyne Ireland, poročevalec lista "New York Evening Post", ki se je nedavno vrnil z Dalnega vzhoda, je na shodu tukajšnje postojanke Foreign Policy Assn. obdobil Ligo narodov odgovornosti za poostritev napetosti v Mandžuriji.

"Liga narodov se ni snala poglobiti v bistvene značilnosti azijskih ljudstev," je dejal Ireland. "Njeni zastopniki v Sanga su vseli zapleteno situacijo v Mandžuriji kot kakšen balkanski problem, katerega se lahko reši z ukazom s strani evropskih velesil, ki so članice Lige narodov. Tako je prišlo, da se je konflikt, ki bi se lahko poravnal s direktnimi pogajanjí med Japonci in Kitajci, razvil v pravno vojno. Kitajska je pričela s bojkotiranjem japonskega blaga in s tem izsvala svoje med japonskim prebivalstvom, ki sedaj zahteva, da mora biti Kitajska kaznovana."

Ireland meni, da je stališče Japonske glede Mandžurije povsem analogično stališču Velike Britanije v Egiptu in Indiji in ameriškem, kolikor se to nanaša na Filipine in Nikaragvo.

Indijska konferenca zaključena
London, 2. dec. — Indijska konferenca "okrogie mise," ki je trajala tri mesece in je stala en milijon dolarjev, je bila večeraj zaključena. Da li je bila uspeh ali velika politična isjalovitev, bo pokazala bodočnost.

JAPONSKA BLOKIRALA NAČRT LIGE NARODOV

Zahteva vključitev klavzule v resolucijo, ki bi dovoljevala njeni armadi ekspedicije za istrebljenje banditov v Mandžuriji

Paris, 2. dec. — Svet Lige narodov je potratil večerajni dan a pogajanjí glede končanja spora v Mandžuriji. Pogajanja niso prinesla nikakega rezultata in situacija je prav taka kot je bila proti koncu septembra, ko je Svet Lige narodov pričel s delom, ki naj bi dovedlo do končanja neoficijelne vojne na Daljnem vzhodu.

Japonska vstraja, da se v resoluciji, ki predvideva preiskavo situacije v Mandžuriji po nevtralni komisiji, vključi klavzula, ki bi dovoljevala japonski armadi uprizarjati gonje na banditske tolpe v Mandžuriji. To zahteva Svet Lige narodov odklanja, kar se prav dobro zaveda, da bi s tem uradno podpiral Japonsko, ki bi s pretvezo, da je njen namen istrebiti banditske tolpe, lahko vodila militaristično ekspedicije v Mandžuriji.

Drugi faktor, da Svet Lige narodov nasprotuje klavzuli, je opozicija s strani Kitajcke. Dr. Alfred Sze, načelnik kitajske delegacije, bi prav gotovo odklonil odobritev resolucije, ki bi dala Japonski pravico glede gonje na bandite. Izsvan bi bil nov spor, ki bi še poslabšal situacijo v Mandžuriji in ustvaril bazo za nove konflikte.

London, 2. dec. — Indijska konferenca "okrogie mise," ki je trajala tri mesece in je stala en milijon dolarjev, je bila večeraj zaključena. Da li je bila uspeh ali velika politična isjalovitev, bo pokazala bodočnost.

NEMČIJA PRED EKONOMSKIM POLOMOM

Francoski imperikalni se pripravljajo na odločilno akcijo. — Bojazan pred Hitlerjevimi fašisti narašča

London. — (FP) — Nemčija je že napravila formalno gesto, ki kaže, da se bliža bankrotu, ko je pozvala komitej Banke za mednarodna plačila v Baslu, naj uvede preiskavo v njene zmognosti plačevanja reparacij. Proti koncu februarja bo potekel šestmesečni odih, ki so ga ji dali njeni inozemski upniki. Ti bodo potem zahtevali vrnitev posojil, toda sahtev ne bo mogla izpolniti, ker je že sedaj jasno, da Nemčija ne bo mogla vrniti niti vladnih niti komercialnih posojil, če ne dobi novih kreditov.

Francija, Velika Britanija in Združene države bodo predložile svoje račune. Nemčija jih ne bo mogla plačati. Kaj bo temu sledilo? Velika Britanija se nahaja v velikih finančnih in gospodarskih stiskah. Združene države so oddaljile in zapobile s svojimi ekonomskimi problemi. Računati je treba le a Francijo, ki bo najbrj sasedla levi breg Rene, kot je to storila l. 1923, toda takrat ne bo nobene sile, ki bi jo pri tem ovirala.

Vladajoči rasred v Franciji željno čaka na to priliko. Njihovi načrti so skrbno pripravljani. Delali in borili so se za stvar dolga leta in sedaj je njihov dan blizu.

Toda Velika Britanija in Italija ne smeta dovoliti tako velikega obseva francoske moči. Francija s svojo ogromno armado in največjo salogo slata še ograđa druge skupine evropskih iskoriščevalcev. Ako se ji bo posrečilo razstigniti njen teritorij do Rene, bo lahko dominirala evropski kontinent. To je ena stran situacije.

OKROPIJEN DIKTATOR V NEMČIJI

Brueningova vlada bo lahko zvišala carinske postavke na svojo pest

Berlin, 2. dec. — Diktatorična oblast kancelarja Brueninga je bila spet povečana, ko je predsednik Hindenburg večeraj pisal novo zaslino naredbi, ki pooblašča vlado, da lahko vodi trgovinska pogajanja in zviša carinske postavke na višino, ki se ji vidi potrebna, brez sankcije parlamenta.

Ta naredba je odgovor Angliji, ki je zvišala carino na uvoz manufakturnega blaga za 50% in a tem faktično preprečila uvoz nemških produktov v Anglijo.

Constantin von Neurath, nemški poslanik v Angliji, bo v kratkem odpoval v Berlin, kjer bo dobil navodila glede carinskih pogajanj z Veliko Britanijo.

Še en demokratski mandat v kongresu
Washington, D. C. — V petem kongresnem distriktu države New Jersey so bile v torek izredne volitve in izvoljen je bil mokrí demokrat Percy Steward. Demokratje imajo zdaj 219 mandatov v nižji kongresni zbornici, republikanci pa 214.

Jimmie Walker, newyorški župan (na desni), je zadnji teden došel v San Francisco v zavezi Toma Mooneyja, za katerega je plediral. Na levi je Angelo Rossi, župan San Franciscu. Governor Rolph, v čegar rokah je uroda Mooneyja, je bil župan San Franciscu leta 1916 in je vodil parado s oboroženo pripravljenostjo, ko je padla bomba, radi katere je bil Mooney obsojen najprej na smrt, kasneje mu je pa bila kazen spremenjena v doživotni zapor.

Če en demokratski mandat v kongresu
Washington, D. C. — V petem kongresnem distriktu države New Jersey so bile v torek izredne volitve in izvoljen je bil mokrí demokrat Percy Steward. Demokratje imajo zdaj 219 mandatov v nižji kongresni zbornici, republikanci pa 214.

Preseljevanje delavcev na farme
Ottawa, Kanada. — S posredovanjem dominionske in provinčnega vlad se je v zadnjih tednih več kot 26,000 brezposelnih delavcev iz mest izselilo na farme. Mesečna plača je od \$10 do \$50 na mesec in zavisi od sposobnosti delavca.

Lesni kraj Hines umri
Chicago. — Edward Hines, lesni magnat in multimilionar, je v torek umri za srčno hibo. Star je bil 68 let.

Funt sterlingov stalno pada
New York. — Vrednost angleškega funta je v torek padla v nove nišine, na \$3.31. Samo enkrat prej je bil tako nizko, pred desetimi leti, ko je bila vsa Evropa v finančnem kaosu.

Chicago. — Edward Hines, lesni magnat in multimilionar, je v torek umri za srčno hibo. Star je bil 68 let.

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije)

MLIKI KAPITAL IN VOLITVE

12. novembra 1931.

Priljubljenemu podjetju v...
...v največji odruhu de...
...trboveljska premo...
...delavstvom, presega vse...
...Toda nikdar nikoli se ne...
...oblast, da bi vsaj...
...TPD ima svojo...
...največjo zaš...
...strani države.

...ima tudi režim v njej le...
...poro...
...izdala TPD oglas...
...vse n...
...nabla po vseh rudar...
...krajih in ki se glasi:
...pri nas zaposlenemu...
...mljivo je, da se naše po...
...lahko razvija in napredu...
...more nuditi zaslužek svo...
...delavcem samo tedaj, ako...
...državi zasigurana red in

...neudeležba pri volitv...
...narodno skupščino imela...
...neodno posledice, vsled ka...
...bi bil lahko ogrožen red in...
...naši državi, zato pozivjam...
...delavstvo in svoje osebe, da...
...8. novembra kot volilce...
...izjeme udeležite volitev v...
...narodno skupščino.

...ne gre voliti, ta ni zvest...
...kralju, svoji državi, tu...
...svet svojemu delodajalcu...
...računati s tem, da ni...
...mesta v našem podjetju...
...podjetje bo vodilo o ude...
...volitvah od strani tukaj...
...delavstva in ostalega o...
...evidenco.

...nemesto nezvestih delavcev...
...na novo sprejeli na de...
...samo oni možje, kateri se...
...kazali s potrditvijo svoje...
...da so dne 8. nov. volili v...
...narodno skupščino.

...je torej sam sebi in svo...
...kralju in domovini ter...
...delodajalcu zvest, ta bo...
...izvršil svojo volilno...
...nost.

...trboveljska premo...
...Rudnik Trbovlje...
...Pauer, ravnatelj.

...Pa se še dobijo ljudje...
...lagati, da volivnega te...
...ni bilo! To je samo en raz...
...nega podjetja. A podobne...
...se izdala vsa podjetja.

Zlata valuta

Oni stari priseljenci, ki so prišli v Ameriko pred začetkom tega stoletja, se spominjajo časov političnih agitacij za "svobodno srebro", ko je William Jennings Bryan kot predsedniški kandidat demokratične stranke zahteval kot glavno točko svojega političnega programa neomejeno kovanje srebra s strani Združenih držav brez ozira na to, kaj delajo v tem pogledu druge države.

300.000 Din poverila
Pred dvema mesecema je uradnica Estera Zidarjeva nena doma igrala iz Zagreba, ker so ugotovili, da je svojo trdko spleparila za 300.000 Din s tem, da je ponarejala čekovne nakaznice. Policija je izdala za njo tiralo, a je dolgo niso mogli najti. Sumili so, da se skriva v Mariboru. Izdala pa se je nazadnje sama. Policija je prestregla nekaj njeno pismo ter tako zvedela za njen naslov. Retirali so jo ter odpeljali v Zagreb.

Smrtna nesreča žagarja
Strašno smrt je imel Anton Dornik, zaposlen kot žagar na žagi Božiča v Šmartnem na Pohorju. Žaga stoji precej na samem, pa ni mogel nihče priteči žagarju na pomoč; našli so ga šele naslednje jutro mrtvega. Žagar je najbrž zvečer pri delu spodrsnil na vlačnih tleh ter padel na podajalno kolo, ki ga je hipoma vrglo med kolese, ki je žagarja popolnoma raztrgalo ter razbilo ter so ga našli naslednjega jutra med kolemi mrtvega s strašnimi ranami. Nesrečo je krivo vsekakor pomanjkanje varnostnih naprav na žagi.

Tudi številke
Pri zadnjih volitvah se je v vasi Pečke pri Slovenjgradu od vseh 341 volilcev udeležilo volitev le 40, v Makolah v bližini pa od 381 samo 27 volilcev. Podobno je bilo v večini štajerskih vasi in so štajerci pokazali več opozicije kakor pa bivša Kranjska. Bila pa je tam menda tudi huja agitacija proti volitvam. Z avtomobili so navozili v vse vasi polno letakov s poslovom, da se volilci ne udeležijo volitev. Tudi korajže so imeli vaščani precej. Zgodilo se je, da so vaščane čakali volilni agitatorji in orožniki pred cerkvijo po maši, da bi jih zvalili na volišče, pa so se izmuznili in razgubili domov ter niso šli voliti. Tudi v novoimskem okraju je znašala volilna udeležba le 47% kljub vsemu.

Dinar se dvignil na curiški borzi
V nedeljo so bile volitve, v ponedeljek pa so že vladni listi priobčili debelo natanjeno vest, da se je dinar radi zmagovitih volitev na curiški borzi takoj dvignil za 5 stotink. Vprašanje je seveda, koliko je v tem majhnem dvigu dinarja umetnega dviga? Inozemstvo pogna način, v kakršnem so bile izvršene naše volitve, in je vprašanje ali bo ta dvig rastele oziroma ostal na tej višini?

Greenland se potaplja
Geologi, ki so se udeležili zadnje ekspedicije prof. Wegenerja na Greenland, so ugotovili, da je ledena plast v sredini dežele debela 2700 m. Prez. dežele bi pokazal, da je podobna s ledom napolnjenemu bazenu.

Greenland se potaplja
Geologi, ki so se udeležili zadnje ekspedicije prof. Wegenerja na Greenland, so ugotovili, da je ledena plast v sredini dežele debela 2700 m. Prez. dežele bi pokazal, da je podobna s ledom napolnjenemu bazenu.

Spomenik Leninu v ojnem distriktu Azerbajdžana na Kavkazu
Pred novo elektrarno. Leninovo geslo je bilo, da mora elektrina priti v sibirsko vas v Rusiji in to se danes izvršuje.

Moderno mazašivo
V Berlinu imenujejo poseben muzej, kjer imajo zbrani ogromno število "čudodelnih" mazil in zdravil, med temi zdravili pa ne vidijo ljudskih zdravil kakor so kamilice, lipovo cvetje ali bežeg, ampak skoraj sama taka "zdravila", ki jih izdelujejo v raznim spektakulantom in fabrikantom včasih celo šolani kemiki, pravi in pristni šolani zdravilniki — tudi profesorji — pa pišejo priporočila zanje!

V tem muzeju vidijo razstavljenih vse polno akatijic, v njih steklenice in stekleničice s "čudodelnimi elektriji", "hudičevske sveče", ki imajo v sebi baže čudodelno moč, potem pa razne vode, ki jih potrebujejo žene na porodu. Dalje vidijo tu "zdravila", ki so kuhana točno o polnoči — sicer ne pomagajo — ali pa ob solnčnem vzhodu ali zatonu...
Vse take in podobne spleparije pa podjetni ljudje ne uganjajo le ponoči ali na skrivaj, ampak javno, pri belem dnevu! Svoja "specialna zdravila in mazila" izdelujejo v modernih delavnicah, vsak posej zabeležijo v knjigovodstvu, vse pa vodi provrsten šef za propagando in reklamo. Kaj v teh delavnicah vse nakuhajo in napačkajo, to presega vse meje, vse pa gre na račun — človeške neumnosti in lahkovernosti, in vse gre le na korist lastnega šepa. Če kdo prodaja zdrobljen kakao in sladkor, pomešan s malenkostjo "Kole-oreha" kot edino uspešno zdravilo zoper vse bolezni ledvice in jeter in oči! — ali ni to višek spleparstva?

Približno pred 50 leti so prodajali ljudem krišček, narejene na eni strani iz ploščice bakra, na drugi strani pa iz ploščice cinka. Med bakrom in cinkom — to vemo — se razvija s pomočjo elektrolita električni tok. Ta "čudodelni kriš" pa naj bi vplival tudi brez elektrolita na tako tako, da se je čutil človek v kratkem vsaga prerujenega, to pa gotovo ne zaradi kriška, ampak zaradi svoje vere (avtosugestije). Tak krišček je veljal komaj 3 nemške beliče, prodajali so jih pa po 4—5 mark! To je zaslužek!

Nerodno
"Toliko je gotovo: moža, ki smrtni, ne vzamem nikoli!"
"Lepo, draga moja — samo kako misliš to poprej dognati!"

NAZANANO IN ZAHVALA
S potrjim srcem naznanjamo znancem in prijateljem žalostno vest, da je umrl dne 8. novembra 1931 ob 7. uri zvečer moj ljubljeni soprog in oče

JOSEPH ŽAGAR
Umrl je po dvoletni dolgi bolezni za jetiko. Rojen je bil leta 1882 v vasi Žagaraki Vrh, fara Javor na Dolonjaskem. Bil je član društva št. 122, S.N.P.J. in št. 109, K.S.K.J., ter Samodržnega podpor. društva št. 1. v West Alliquippa, Pa., kakor tudi društva št. 26 J.S. K.J. v Pittsburghu, Pa., kateremu društvu se zavežal za darovanjih \$10.00 v gotovini vsakega meseca. Lopa hvala vsem društvom za darovane krane vence. Na tem mestu je tudi zahvalim vsem prijateljem, ki so karkoli dobrega storili zame in me tolažili in vsem, ki so ga obiskali ob času njegove bolezni. Lopa hvala tudi vsem, ki so ga obiskali ob mrtvaškem odru, ter ga spremlili k zadnjemu počitku. Posebno hvala prijateljem, ki so prišli iz Ohio in nas tolažili: in sicer družini Mr. in Mrs. J. Warren, Ohio; Mr. in Mrs. Volk, Mrs. Koste in njen sin iz Youngstowna, Ohio; J. Bušar in Fr. Bušar, Fr. Rome, Mr. in Mrs. Žitnik, Mr. in Mrs. Vrešar iz Nilesa, Ohio. Nadalje lopa hvala vsem iz Ambridge, Pa., in Moon Run, Pa. Lopa hvala za darovane cvetlične druž. Fr. Simončič, druž. J. Stehlačič, Mr. Bertol Habič, druž. Martin Habič, druž. J. Anšar, oha iz Ambridge, Pa. Hvala sestri umrlega Ivani Jager in bratu Antonu Žagar iz Monaca, Pa. Lopa hvala tudi prijateljem od hčere Anne iz Tin Mill za darovane cvetlične. Nadalje lopa hvala društvu "Excelsior" št. 721 za lepok cvetličje. Lopa hvala vsem: Če smo katerega imo izpuštili pomotoma, prosimo, da nam oprostite. Pogreb se je vršil po katoliškem obredu na Union pokopališču v Monacu, Pa. Tebi dragi soprog in oče, odšel si od nas v preznati grob, na Ti želimo počivati v miru in lahka naj Ti bude ameriška zemlja. Grob Tvoj homo kralji s cvetjem in zelenjem se Te spominjati dokler tudi mi pridemo za Teboi. Počivaj v miru. Zahvalni ostali: Mary Žagar, soproga. Joe in Rudolf, sinova. Anna, Helen in Silvija, hčere. Brat Anton in Monaca in sestra Ivana v W. Alliquippa, Pa., in sestra Antonija in oče v stari domovini. Bratrance J. Marela v Louisville, Colo., in bratrance Leo Marela v Girard, Kans. W. Alliquippa, Pa.

NAZANANO IN ZAHVALA
S tušnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubi sinček

ROBERT JEŽEK
dne 18. novembra 1931 mirno zaspal. Rojen je bil 9. jan. 1928. Ta nagle izgube nas je tako hudo zadela, še posebno, ker hulan je bil samo dva dni. Pogreb se je vršil 19. nov. l. na katoliškem pokopališču v Gowanda, N. Y. Na tem mestu se iskreno zahvalimo vsem, ki so nam stali na strani in nas tolažili v sri žalosti. Lopa hvala vsem, ki so darovali vence in automobila, s katerimi so ga spremlili k zadnjemu počitku na mrtovcu. Še enkrat najlepša hvala vsem skupaj. Tebi mporabljeni sinček, pa naj ti bude lahka in mirna zemlja. Odšel si od nas za vedno. Ibragi naš sinček, v naših očeh ostaneš dokler se tudi mi odidemo s Teboi. Zahvalni ostali: Silvester in Frances Ježek, stariši; Harry, brat. Edward, N. Y.

